

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
JAMES DEBEVEC, Editor

1117 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio.
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:
Za Ameriko in Kanado na leto \$6.50. Za Cleveland po pošti, celo leto \$7.50
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.50. Za Cleveland po pošti, pol leta \$4.00
Za Ameriko in Kanado, četrt leta \$2.00. Za Cleveland po pošti, četrt leta \$2.25
Za Cleveland in Euclid, po raznašalcih: celo leto \$6.50, pol leta \$3.50,
četrt leta \$2.00
Posamezna številka 3c

SUBSCRIPTION RATES:
United States and Canada \$6.50 per year. Cleveland by mail \$7.50 per year
U. S. and Canada \$3.50 for 6 months. Cleveland by mail \$4.00 for 6 months
U. S. and Canada \$2.00 for 3 months. Cleveland by mail \$2.25 for 3 months
Cleveland and Euclid by carrier \$6.50 per year, \$3.50 for 6 months,
\$2.00 for 3 months
Single copies 3c

Entered as second-class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

83 No. 127 Mon., June 1, 1942

En hlev in en pastir

Kdo so zavezni, o katerih citate vsak dan v časopisih? To so države ali narodi, ki so v boju proti osišču. Kadar pišemo o zaveznikih, mislimo s tem Amerikance, Angleže, Ruse, Kitajce in vlade vseh onih držav, ki se danes nahajajo v ubežništvu. Kadar pa govorimo o osišču, so s tem mislili Nemci, Japonci in Italijani, če pri tem niti ne vpoštevamo par porednih paglavcev, ki jih je nagnal Hitler s pasjim bičem v svojo malho.

V zadnji svetovni vojni smo tudi imeli zavezničke, ki so stali nasproti centralnim silam, to je proti Nemčiji, Avstriji in Bolgariji.

Razlika med zavezniki v prvi svetovni in sedajni vojni je ta, da so se v prvi vojni združili zaveznički samo za doseg zmag, potem so se pa zopet ločili. V sedajni vojni imajo pa zaveznički namen ostati v nekaki zvezi ali uniji tudi še po vojni.

Ni nemogoče, ali se pa že kar lahko računa na to, da bo nekoč na svetu ena sama vlada. To bo nekaka svetovna federacija, ali če hočete — liga narodov, ali kakor bodo že takrat imenovali to zvezo. Torej takrat se bodo izpolnile besede v sv. pismu, da bo en hlev in en pastir. Znanstveniki prerokujejo, da bo sčasoma do tega prav gotovo prišlo, toda ne po sedajni vojni, ampak po mnogih nadaljnjih vojnah.

Kaj pa bo nastalo po sedajni vojni? Prav mogoče je, da bomo imeli Zedinjene države Severne Amerike, ki se bodo raztezale od Arktika pa do Rio Grande, ako ne celo dlje proti jugu.

Druga svetovna sila bo v Aziji. Oblast bodo imeli v rokah Kitajci ali pa Japonci. Danes se še ne more vedeti, kateri obeh narodov bo prišel zmagovit iz te vojne. V tej državi bo vključena tudi Indija.

V Evropi bo gospodar Nemec ali pa Anglež; prvi, ako zmaga osiše, drugi, ako zmagajo zaveznički. Rusija bo pa najbrže ostala sila sama zase. Njenega političnega sistema namreč ne mara nihče, vsaj zaenkrat ne.

Večkrat slišimo trditve, da je za Evropo edina rešitev, ako se združi v nekatere Zedinjene države evropske. To se je že poskušalo napraviti. Poskušal je Napoleon, danes poskušal Hitler. Pa se ni posrečilo ni prvemu, niti se ne bo drugemu. Evropa za kaj takega še ni zrela, bo pa v doglednem času, o tem ni dvoma.

Vojni bondi so dobra investicija

V tem, ko se zakladniški urad naše vlade trudi, da bi prodal čim več vojnih bondov, se marsikdo vpraša — kako dobra pa je investicija s temi bondi.

Ako kupimo vojne bonde, s tem posodimo vladi denar. In če ga posodimo vladi, ga posodimo samim sebi, ker vlada smo nazadnje le mi, narod. Ako bo imela velika večina naroda v rokah te bonde, bo gledala na to, da se po vojni ne bo mešetarilo z njimi na naš račun. Ako bi pa imela vojne bonde v rokah samo mala peščica ljudi, bi morda večina, ki ne bi imela bondov, pač poskušala izvesti nekaj v škodo lastnikov bondov. Zato pa je potrebno že zdaj gledati na to, da si nabavi vse prebivalstvo vojne bonde in potem bo vse prebivalstvo odločevalo, kako se bo te bonde odplačevalo.

Kakor moramo držati skupaj vsi kot en mož za zmago v tej vojni, moramo držati vsi skupaj pri nakupovanju bondov in gledati, da si jih nabavi vsak in vsaka. Potem bomo kot delničarji kakega podjetja, ki bomo odločevali kot bomo sami hoteli in ne kakor bi hotela slučajno peščica brezvestnih ljudi.

Pri vsem tem pa moramo pomniti to, da če vojni bondi ne bodo imeli veljave, tudi naš denar na banki ne bo imel veljave in vsa naša druga posest ne bo vredna piškavega oreha.

TAKO GOVORE NEMCI

Nove zemlje za Nemčijo. — Nemčija bo svetovna sila ali pa ne bo nič. Da pa postane svetovna sila, potrebuje teritorialne veličine. Če govorimo danes o novih, ozemljih v Evropi, mislimo v prvi vrsti na Rusijo in na mejne države, ki so od nje odvisne. (Adolf Hitler v "Mein Kampf").

Obetajoče. — Dal sem obvezne izjave velikemu številu držav. Nobena teh držav se ne more pritožiti, da bi Nemčija zahtevala od njih nekaj, kar bi bilo v nasprotju z danimi obljubami. (Adolf Hitler v rajstagu).

Veruje-li sam sebi? — Nikoli nisem napisal ene vrstice ali držal enega govora, v katerih bi izrazil stališče nasprotujočje mojim dejanjem. (Adolf Hitler v rajstagu).

KOLIKO ZALEŽE IME "FORD"

Vojni oddelek ameriških držav se drži principa, da ne razglasa v javnost imena tovarnen, ki izdelujejo bombnike. Tega se pa ni držal v slučaju Forda. Ime Ford je namreč zadobilo po vsem svetu sloves, da ta firma lahko napravila prave čudeže v vsaki produkciji, katero začne izdelovati.

Zato je vojni oddelek dovolil, da so prišle v javnost vesti o prvih bombnikih, ki so prišli iz Fordovih tovarnen. Te vesti

BESEDA IZ NARODA

Lepo je bilo na prireditvi podr. št. 25 SZZ

V nedeljo, 24. majnika, je bil za ameriške Slovence in Slovenke v Clevelandu dan, ki je predstavljal zavednost in domoljubje do naše nove kot stare domovine. Ta dan se je zbralo lepo število rojakov in rojakinj v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave., da gmotno pomagajo k uspehu prireditve, ki se je vršila za vojni relief, kar je najplemenitejši namen zlasti v teh časih, ko vsak rad pomaga samo, da bi čimprej se rešili nezaželjene vojske v kateri se nahajamo. Prireditve se je vršila pod pokroviteljstvom podružnice št. 25 Slovenske ženske zveze, ki je največja podružnica pri organizaciji in šteje preko tisoč članic.

Da se je pa povzdignilo pomen prireditve, se je povabilo v goste dve odlični ženi, ki sta nedavno prišli v Ameriko iz Jugoslavije. Naselbina je z največjim navdušenjem in ljubeznijo sprejela v goste ti dve soproggi odličnih mož in sicer sta bili gospa Amalija Krek, soproga dr. Miha Kreka, podpredsednika jugoslovanske vlade, ki se nahaja v izgnanstvu v Londonu, in gospa Ana Furlanova, soproga profesorja na ljubljanski univerzi, gospoda Boris Furlana, ki je bil že večkrat med nami v zadnjih mesecih z gospodom ministrom Franc Snodjem.

Povabilo je bilo poslano v največjem upanju, da bosta gospe sprejeli in obiskali naš Cleveland, akoravno gotovo ni bil njunin namen zbuditi nase kakšno pozornost. Toda me Slovenke v Ameriki smo postale zadnja leta zelo zainteresirane v odnošaje med staro in novo domovino in dobro vemo, da ravno naše ženstvo lahko doprineše velik del k skupnosti. Zato smo želele javno pokazati, da se počutimo z njimi srečne, da sta prišli v Ameriko ter jim s tem dali duševno podporo, da bo jima nekoliko lažje biti tukaj in bolj strpno čakati na poročila, ki prihajajo tako poredkoma sedaj iz stare domovine.

Naša naselbina je bila z obiskom visoko počaščena, kakor tudi popolnoma zadovoljna v vseh ozirih in naša želja je, da se bo s tem pričetkom obiskov naših odličnih žena vzbudilo med nami navdušenje za bodoče sprejeme. To je gotov način izkazovanja naših čustev, ki govorijo glasneje, kot marsikateri drugi klic za skupnost pri našem pomembnem delu za bodočo Slovenijo, oziroma Jugoslavijo. Mi smo tukaj postali močan del ameriške mase in kot zavedni Amerikanci ni naš namen biti sebični, pač pa se čujemo dolžne storiti vse v svoji moči za dobrobit in odrešitev naših sotrpinov, ki se nahajajo v groznih stiskah onkraj morja.

Torej, prisrčna hvala gospe Amaliji Krevi in Ani Furlanovi za ljubeznivi obisk, kateri je bil za nas velikega pomena. Obe sta zelo simpatični osebi ter obenem lastujeta očarljivo osebnost, ki napravi najlepši vtis na vsakogar. Odkritostno povedano, ti dve ženi bi morali potovati po vsej Ameriki in sem uverjena, da bi oživele marsikatero iskrico domovinske ljubezni. Ziveli!

Kot aranžirka programa, ki se je vršil ob priliki sprejema teh dveh odličnih žen, mi je v

veliko čast ponoviti, kar je bilo že objavljeno v tem listu takoj drugi dan po prireditvi, da je bil spored programa pester in vse točke vprizorjene in podane dovršeno. Zato smo dolžne veliko zahvaliti vsem, ki so nastopili, kakor tudi vsem, ki so tako pridno sodelovali z odborom, ker pri veliki udeležbi se razume, da je mnogo dela. Bil ste vsi tako prijazni, da je bilo moje delo kot voditeljica zelo prijetno in zanimivo.

Vsa reklama za to prireditev je trajala samo dober teden dni. Da ima list Ameriška Domovina mnogo zvestih bralcev in bralk se je jasno pokazalo z kolosalno udeležbo. Torej v prvi vrsti vsa čast in priznanje uredništvu Ameriške Domovine za vso izkazano naklonjenost in te je bilo mnogo. Zato, rojaki in rojakinje, podpirajmo list Ameriška Domovina in priporočajmo ga vsem našim prijateljem, da ostanejo lojalni do te ustanove, ki deluje izrecno za korist in napredek naše naselbine.

Da je bil program resnično bogate vsebine, je pa zasluga naših požrtvovalnih pevskih moči in gotovih posameznikov oseb, ki vselej rade sodelujejo, ako gre za dober namen. Na tej predstavi je bilo prvič, da je nastopil ženski pevski zbor "Cvet," čigar delokrog je na Jutrovem, to je na Prince Ave. Dirigent zbor je Mr. Vaughn Cahill in pianistinja je Mrs. Cahill (prej Jeanette Perdanova). Pri tem zboru imajo izvrstne moči in še posebno se je odlikovala sopranistka Mrs. Carol Traven.

Prav lepa točka je bila v začetku programa, ko so na odru nastopile kadetke SZZ, namreč od vsakega vežbalnega krožka je bilo šest kadetk, ki so na odru nastopile v obliki velike zvezde, v sredini katere so bile visoko dvignjene ameriške zastave. Ob tem prizoru je Miss Irene Jazbec veličastno zapela ameriško narodno himno. Krožke je uredila na odru gospa Frances Kurre.

Miss Irene Walter je nato podala lepo deklamacijo gostom v pozdrav. Za tem je pa nastopil mladinski krožek št. 14, ki je podal venček narodnih plesov. Vinko Globokar je spremljal plesalke na harmoniko. Mrs. Frances Globokar je učiteljica te skupine in Mrs. Frances Medved pa oskrbuje, da so deklice vse navzoče ob pravem času, ko imajo nastopiti.

Točka za tem je pa bil nastop mladinskih vežbalnih krožkov, kar je bilo prav lepo podano in največ truda s tem so imele načelnice Miss Mary Lah, Miss Frances Sušel in Miss Eleanor Hrovat.

Sledil je nastop Baragovega dekliskega pevskega zbora, ki je očaral avdienco. Zbor je izborni zapel dve pesmi. Vsa čast spremljevalki na klavirju in dirigentki Miss Eleanor Karlingerjevi, ki se trudi za mojsterstvo nastope zbora. V prvi pesmi je imela solospjev Miss Elsie Hraster, ki nas je presenetila s svojim čistim sopranom.

V solospjevih so pa nastopile članice Glasbene Matice in sicer Miss Juné Babbit, Carolyn Budan in Emily Mahne. Te pevke je pripravil in izbral pesmi za ta program naš priljubljeni operni pevec Mr. Anton Šubelj. Saj se je takoj poznalo, da so učenec mojstra v petju.

imajo namen dvigniti moralo pri zaveznikih, pri osišču pa ustvariti strah.

V zvezi s tem se pripoveduje sledeč dogodek. Nedavno se je sestel vodja jugoslovanskih četnikov z nekim zastopnikom Žed. Drvja. Sestanek je bil povsem tajen. Med drugim je vprašal Jugoslovanc ameriškega zastopnika: "Ali Ford že izdeluje bombnike?"

Veliko smeha in zaželjene spremembe od drugih točk je pa povzročil nastop našega edinega slovenskega čarovnika Mr. John J. Grdina, ki je z veseljem sodeloval, ker je bilo za dobrodelni namen in to je lepo od njega.

Nastop v umetniških plesih po Eileen in Leonard Zallar je bil pa nekaj posebnega. Fantek kot deklica se že dolgo let vadila v plesanju in sta z vsakim letom večja in boljša. Imela sta res lep nastop.

V naselbini imamo tudi pevca, tenorista, ki se malokrat pokaže v solo nastopu toda za ta program pa je rad žrtvoval svoj čas in to je Mr. Frank Kuret, ki je izborni zapel par pesmi.

Lepi sta bili tudi dve sliki v počast materam in sicer prva slika je bila mati in hči v narodnih nošah, matična, hčerka z avbo. To sta bili A. Kic in M. Tomažin. Pri tem prizoru je pela Miss Irene Jazbec. V drugi sliki je pa nastopila Mrs. Julija Brezovar kot mati, ki je gledala na sliko sina, ki je pri vojaki in Mrs. Frances Brancelj je podala pomenljivo recitacijo, katero je zložil pesnik Ivan Zupan.

Da ni bilo brez smeha je pa dramski klub št. 25 podal par komičnih prizorov. Vloge so imeli: Mr. Domijan Tomažin, Mrs. Josephine Perpar, Frances Brancelj in Margaret Tomažin.

Zadnja točka na programu je pa bila predstavitev gostov in pa govori gospe Amalije Krek in Ane Furlan. Oba govora sta bila priobčena v tem listu med tednom, kar ste gotovo čitali vsi z velikim zanimanjem. Po govorih je bil še en nastop in sicer slika lepega dekleta, ki je držala v rokah veliko ameriško zastavo in s skupnim nastopom vseh pevk, ki so nastopile na programu se je občinstvo pridružilo v pesmih: "God Bless America" in "Hej, Slovenci."

Vse točke je spremljal na klavirju Mr. Ed Kuznik ter si najino izvršilo svojo vlogo. Moja strda je bil Mr. Zagar in pri zvočniku je pomagal Mr. Louis Trebar.

Vsem skupaj naj bo na tem mestu izrečena najiskrenejša zahvala. Vsak, ki je nastopil ali v katerikoli meri sodeloval, je napravil dobro delo v plemeniti namen in vsako dobro delo bo gotovo odsevalo tudi gotovo mero zadovoljstva in v tem človek najde veliko zadoščenje. Vsak se je trudil po svoji najboljši moči in zato je bil tudi lep uspeh.

Največ dela pri tej prireditvi je imel veselčni odbor, ki je pridno delal ves dan pod nadzorstvom vrle gospe Mary Ottoničar. Za lep sprejem gostov in pa za njihovo udobnost je pa skrbela naša prijazna gospodična Frances Bogovič. Ona je tudi poslala vabila na različne stranke, da je bil poset čim večji. Najlepša hvala tudi našim glavnim odbornicam za vso prijaznost in glavni predsednici za pozdrav.

Nisem vas vse imenovala posameznice, kateri ste bili zelo prijazni in požrtvovalni, toda uverjeni bodite, da si bomo dobro zapomnile vse tiste, ki ste bili tako ljubko naklonjeni. Naš častni konzul dr. J. W. Mally in njegova soproga sta tudi nudila vso prijazno gostoljubnost v njih moči.

Prisrčna hvala vsem, ki ste se udeležili in sodelovali pri lepem sprejemu in prireditvi, kakor tudi vse povesod, kjer je bilo treba pomagati. Bilo je prav lepo in ko bodo računali gotovimo v listu poročale vsoto preostanka.

Apelira se na vse članice, ki se niste plačale za vstopnice, da to storite prav gotovo do seje, ki se vrši 8. junija, ako vam prej ni mogoče.

Z hvaležnimi pozdravi,
Albina Novak.

Lepa hvala dobrotnikom

Sedaj, ko se je Petelinova družina preselila drugam, naj nekaj napišemo o našem tako zvanem St. Mary's Baseball Team. Dosedaj so se naši fantje prav dobro držali. Igrali so tri igre, dobili vse tri. Kako bo pa v bodoče, se pa ne ve. Kakor vsaka atletika stane denar, tudi "baseball" ni izjema. Precej denarja stane, ker ga pa nimamo, je pa zopet ta nesrečna kolekta.

Vem, da se vsi trgovci, kakor tudi drugi posamezni ljudje, boje teh nesrečnih kolekt. Isto je tudi za tistega, ki prosi, tudi za njega ni lahko delo. Človek je prepričan, da vrši dobro delo in je jako težko, ko pride do tega ali onega in mu pove po kaj je prišel, potem se pa začne cele litanije. Kako je hudo, trgovca slabo napreduje in ne vem kaj še. Ni povsod tako, le nekateri so taki, okusil sem sam to sladkost, ne zase a za našo mladino. Kot sem že omenil, da to stane denar, tudi meni ni preostajalo drugo, kakor vzeti beraško palico v roke in hajdi na pot. Ni bilo slabo, po večini sem bil dobro sprejet in tudi dobil sem prav lepo podporo.

Darovali so sledeči: Po \$10: Frank Laurich, Collinwood Baking Co., Ameriška Domovina, August Svetek Funeral Home, pevski zbor "Ilirija"; po \$5: Louis Ižanec, Rev. Jos. Česelnik, Anton Grdina, st., Ludwig Radell, Louis Pike; po \$4: Fr. Ivančič; \$3 John Žulič; \$2.50 V. Bernot; \$2 John Mullec. Po \$1: T. Kužnik, Louis Seme in Louis Oswald. Mr. Oswald mi je obljubil, da bi dal jako rad več, pa so jako slabi časi za trgovce in za enkrat mu ni mogoče več darovati. To zneso \$123.50.

Stroškov smo imeli do sedaj \$167.75. Torej vidite, da to stane denar. Ampak se izplača, imamo 15 fantov, lahko rečem, da so vsi dobri, ne vidite jih, da bi se obešali po vogalih, da bi jih policija podila, kakor to dela z nekaterimi, ki jim ni drugega mar, kako bi temu ali onemu delali škodo.

Vsem vam, ki ste bili tako dobri, da ste nam priskočili na pomoč, rečem v imenu mojih fantov, PRAV LEPA HVALA! Ako je kdo tako priazen, da bi nam rad kaj daroval in ga nismo obiskali, pa prosim, da lahko pošlje kar v župnišče s pripombo, da daruje za St. Mary's Baseball Team. Torej še enkrat prav lepa hvala!

St. Mary's Baseball Team.

K Potokarjevemu večeru

V nedeljo večer, 24. maja, smo imeli lep večer rekel bi pravi Potokarjev večer, katerega so priredili v počast g. John Potokarju njegovi prijatelji in znanci, ki g. Potokarja že dolgo poznajo in vedo ceniti njegova zasluge za našo slovensko metropolo v Clevelandu, ali ameriški ljubljani. Večer je bil prirejen njeemu kot zmagovalcu v kampanji Amerikanskega Slovence, kjer je bil g. Potokar na prvem mestu.

Prav je, da se je priredilo tak večer možu, ki kaj takega, da še večjega za služi. Edini industrialec je med vsemi Slovenci v Clevelandu; vsi drugi so, ali trgovci, gostilničarji, profesorji, nalez, bankirji itd. Le g. Potokar je industrialec. Kot tak je pomagal na desno in levo: za narod in cerkev, organizacijam in društvom; povsod je g. Potokar rad dal. Jaz vem iz lastne izkušnje, da g. Potokar, kadar se ga je vprašalo za kako podporo, oglaš, ali karkoli, vselej se je odzval in v računski knjigi Jugoslovanskega kulturnega vrta je tista svota, ki je najvišja, je g. Potokarjeva. Prav tako vem, da je bil tudi drugod. Zato čast možu!

Ne bom opisoval g. Potokarja, ker ga drugi bolj poznajo kakor pa jaz. Omenim le toliko, da tisti večer, ki smo ga imeli v prostorih nove Šole sv. Vida, je bil lep. Dosti Potokarjev prijateljev se je tam zbralo in bil čestitalo; med navzočimi je bil tudi naš župan Hon. Frank Lausche, ki je v lepem govoru čestital g. Potokarju, dalje je bil tam monsignor B. J. Ponikvar, ki je dal prostore za ta večer, potem g. John L. Mihelich, Anton Grdina, Frank M. Jaskov, kot stoloravnatelj, Marijan Kuharjeva ter še mnogi drugi. Iz Chicago pa je prisel g. John Jerič, urednik Amerikanskega Slovence, ki je izročil g. Potokarju zmagovalno trofejo.

Tako smo se zabavali pozno noč ter slavili Potokarjev večer na katerem sta bila navzoča tudi oba, g. Potokarjeva sinova Ed in Johnny z svojima družinama. Prav je, da so se rojaki in rojakinje spomnili tega močnega g. Potokarja, ki je bil in ga počastili z svojo navzočnostjo, ter mu vsi želeli, da Bog živi še mnogo let zdravega in krepkega med nami.

Jože Grdina

Na delo za pomoč Rusiji

V naših listih je že bilo poročano, da se je pred tednom ustanovila v Clevelandu vojna, verska sekcija Ruske vojske, moški (Russian War Relief Inc.), da zbira med Slovenci denarna sredstva za nabavo zdravniških potrebščin za slovenske Rusijo, ki tako hudo odbija napade Hitlerjeve hord. Centrala Ruske vojske moči je v New Yorku. Organizacija posluje z odobritvijo zvezne vlade in med njenimi aktivnimi in podpornimi so najpluvnejše osebnosti Ameriki. Ves denar, ki ga bere, se porabi izključno za nabavo zdravniških instrumentov, zdravil, obvez in drugih zdravniških potrebščin, ki so v njenem gigantskem boju za v njenem potrebne. Rusija je tista, ki danes zadržuje Hitlerjeve horde, da se ne morejo liti preko Male Azije, Afrike in Anglije ter začeti direktno rožati tudi Ameriko. Zato naša skupna dolžnost, da ji pomagamo le s svojimi sredstvi, je Ameriki, temveč tudi z našimi in — jugoslovanskimi sredstvi, ki bi postala s porazom Brezove tako rekoč povsem pozabljivi. Tudi ne smemo pozabiti, da skuša Rusija po svojih najboljših močeh pomagati ralu Draži Mihajloviču in njegovim junaškim četnikom, katerimi je tudi mnogo venecv.

Slovenska sekcija v Clevelandu je v teh kratkih tednih brala že nad tisoč dve stotini larjev. To smatramo za velik tek — dober začetek, vendar še začetek. Naši delavci in delnice zbirajo prispevke med simi ljudmi, pa tudi na drugih klubih in druge naše osebe se obračamo in odzivajo bitni prav časten.

Potrebno pa je, da se takoj cija bolj razmahne tudi po drugih naših naselbinah po Ameriki. Vsak ameriški Slovenec prispeva po svoji najboljši moči! Saj ni potrebno našemu te svoj prispevek našemu p. ru. Pošljite ga komur koli in jih sprejema. Slovenci smo se že na prispevate. Slovenci smo se že li v tem pogledu doslej zdeli za drugimi narodnostmi, da Ameriki in čas je, da jih pošamo doiti. V Clevelandu, nekako pošljete prispevke, kar ko pošljete prispevke, kar nost na naslov: Slovene Relief, Russian War Relief, St. Clair Ave., ali jih pošljete nega doma, Mr. John T. J. Pomagajmo junaški Rusiji in njenem in našem lastnem ju!

Ivan Jontez, tajnik

ZAKLAD V SREBRNEM JEZERU

Njuni dolgi črni lasje so bili preprosto počesani nazaj in viseli po tilniku, kar jima je dajalo nekaj mehkega in ženstvenega. Njuna obraza sta bila ovalna, okrogla in dobrodušna, a s jima bila pobarvana s črnim. Puški sta držala v rokah. Sploh nista kazala nič posebnosti, pohlevno in mirno sta stala v svojem kotičku, da se jima je vsa okolica družila s njima.

Ko se jima je bližal cornel, se plašno umaknila k visoki, ki je imela omari, ki je stala sredi med drugo prtljago. Oči so se spustile v pogledala cornela, ko ju je nagovoril.

"Vročje je danes, kaj?" je zaskočila. "Ali ne, rdečkarja? Požganja dobro tekne v taki vročini!"

"Pij, stari!"

Indijancem se ni genilo. V slabi pripravi je odgovoril:

"Ne pijem."

Čečelase mu se je zablistalo. Našel je, kar je iskal.

"Kaj —? Nočeš —?" je vzrušeno. "Drink je, razumeš, drink! Za odklanjaš, me smrtno žališ! Kajti jaz sem genil, da veš, in masčujem žalitev z nožem!"

"Kako ti je ime?"

"Antropan hawej," je odgovoril Indijanec skromno. "Katerega rodu si?"

"Tonkawa."

"Tonkawa —?" se je režal. "Torej k tistemu rodu, ki se boji vsake mačke, kaj?"

"Mačka!"

"Takimi ljudmi opraviš čisto kratko! Torej, boš pil?"

"Pijem ognjene vode."

"Ognjena voda?" pomeni v izgovorju Indijancev žganje. "Čisto je odgovorjal. Cornel je zamahnil in mu dal krepko zausnico ter kričal nad njim:

"Tale imaš plačilo za žalitev! Strahopetnež! Društvo maščevanja nisi vreden! Zato ti izkorenim si mi!"

"Hipu — staj bila Indijanca drugačn, njuna krotkost je pohlevnost je izginila, kot je upihnjena. Mlaščemu je roka pod očejo, najbrž hotel po orožje. Obenem je pogledal po očetu, kaj mu je bilo.

"Talejsemu se je spremenil obraz, da ga skoraj poznati ni več. In zrastle je, se je, da celo glavo, v oči se je grozeče zablistalo, vse se mu je napet, vsak hip, zdelo, bo planil.

"Tale je trenutek je trajala nemirna. In spet mu je upal, v kup je zlezal, povsili na obraz mu je legla pogostost in skromnost.

"Tale tega rdečelasi ni opazil."

"No —!" je izzival. "Kaj pomeni k taki zausnici?"

"Hvala!" je dejal Indijanec mirno.

"Tako —? Všeč ti je —? No, ti zausnice všeč — saj ti se postrežem!"

"Tale je zamahnil.

"Tale imaš!"

"Tale ni povedal. Tudi zadel ni Indijanca.

"Tale se je namreč po bliskovo zadel in izzivalceva roka je zadel po deskah omare, ki je zabobnelo.

"Tale zgodilo se je še nekaj drugega, kar je ves položaj nekoliko preokrenilo.

"Omari je ostro, kratko zamahnil, neka žival je pihala, njena pih razdražena mačka, njen ganjanje je naraslo v divji krik ter se končalo s topotom, da se je zdelo, vsa ladja se stresla od strašnega glasu.

Cornel je odskočil, izpustil

kozarec in v smrtnem strahu kričnil:

"Za božjo voljo —! Kaj je to —? Kaka žival pa tiči v omari —? Ali je dovoljeno voziti divje zverine na osebnem parniku —? Kar kap bi zadel človeka od strahu —!"

V čudnem nasprotju je bil njegov strah z njegovim bahavim obnašanjem —

Strah pa je popadel tudi druge potnike. Vse je plašno šinilo okoli in kričnilo.

Le štirje niso trenili, črno, bradati, ki je sedel na prednjem krovu, orjak, ki ga je nameraval cornel povabiti na drink, in pa Indijanca. Tem vsaj je bilo videti, da ne poznajo strahu.

Iz kabine so privreli zaspani gospodje in dame. Prestrašeno so kričali, vse je bilo zmedeno.

Izbrano oblečen človek srednjih let se je ril skozi plašno gnečo, stopil pred potnike in pravil pomirjaje:

"Saj ni nič, spoštovani gentlemani in dame! Samo panter je, majhen panterček, ljubek panterček! Le da je črn, črn je, moja gospoda!"

"Kaj —? Črn panter —?"

Je vresčal majhen možič z velikimi očali na nosu. Poznalo se mu je, da se bolje razume na knjige ko na divjad. "Črn panter —? Najnevarnejša zverina —! Večji in daljši je ko lev ali tiger —. Iz same krvoločnosti trga in mori ljudi in živali —!"

Pogledal je po sopotnikih, kako je učinkovalo njegovo znanstveno predavanje. Pa nihče se ni zmenil za njega.

Obrnil se je k izbrano oblečenemu.

"Koliko pa je star?"

"Samo tri leta, sir! Ni starejši."

"Samo —?" se je zgrozil možič. "Samo —? Tri leta so pri vas za tako žival 'samo tri leta' —? Ali ne veste, da je črn panter s tremi leti že dorastla roparica —?"

O Bog —! je vil roke. "Taka nevarna žival je na krovu? S tako zverino potujemo na eni in isti ladji —?"

In strogo je nagubal čelo.

"Povejte, po čigavi odgovornosti je prišel tale črn panter na naš krov? Kdo je dovolil tak škandal?"

"Na mojo odgovornost je bil vkrcan, na mojo, sir!" je dejal izbrano oblečen.

"Kdo pa ste prav za prav?"

Vljudo se je mož priklonil družbi, ki se je nagnetla okoli omare.

"Dovolite, da se vam predstavim, cenjene dame in cenjeni gentlemani! Lastnik sem slavnega cirkusa, tvrdka Jonathan Boyler, družba z omejeno zavezo. Že nekaj tednov gostujemo v Van Burenu. Naročil sem za cirkus tegale črne panterja, te dni sem prejel obvestilo, da je prispel v New Orleans, pa sem se podal s svojim najizkušenejšim krotilem na pot, da ga prevzamem in odpremim v podjetje.

Kapitan tegale izvrstnega parnika mi je — seveda le za izredno visoko odškodnino — dovolil, da smem žival vkrcati na njegov krov. Pa stavljam pogoj, da potniki ne smejo zvedeti, v kaki družbi potujejo. Zato sem krmil panterja vsikdar le ponoči in mu — by god! — vsako noč dal celo tele, da bi se do sitga našel in prespal dan v lenobi in sitosti. In bi tudi nihče ne bil zvedel za njega. Ampak seveda — če s pestmi bijete po omari! Tako obnašanje še črn panter zameri, prebudil se je in se oglašil.

Upam pa, da mi cenjena gospoda ne bo zamerila navzočnosti črnega panterja. Saj vas prav nič ne bo motil!"

Mož z očali je krilil z rokami.

1942	JUNIJ	1942
Sa	Mo	Tu
1	2	3
4	5	6
7	8	9
10	11	12
13	14	15
16	17	18
19	20	21
22	23	24
25	26	27
28	29	30

KOLEDAR

DRUŠTVENIH PRIREDITEV

JUNIJ

- 7.—Banket in ples prirede kadetke št. 169 KSKJ v Slovenskem domu na Holmes Ave.
- 7.—Društvo sv. Reš. Telesa fare sv. Lovrenca priredi piknik na Basta's Grove.
- 14.—Podružnica št. 3 SMZ priredi piknik na vogalu Richmond in Chardon Rd.
- 14.—Društvo sv. Križa, št. 214 KSKJ priredi piknik na 6818 Denison Ave.
- 21.—Piknik društva Kola hrvatskih sinova in hčeri sv. Jurja broj 31 in Hrvatske ženske organizacije št. 14, na James Rybaka farmi, 6249 Turney Rd. Garfield Heights.
- 21.—Društvo Napredek, št. 132 ABZ priredi piknik na Štuškovi farmi.
- 27.—Društvo Ribnica, št. 12 SDZ priredi piknik na Frank Jagrovih prostorih.
- 28.—Pevski zbor Sloga priredi piknik na Štuškovi farmi.
- JULIJ**
- 12.—Pevski zbor Zvon priredi piknik na prostorih Doma zapadnih Slovencev na 6818 Denison Ave.
- 12.—Slovenska zadružna zveza priredi piknik na farmi S. N. P. jednote.
- 19.—Pevski zbor Slovan priredi piknik na farmi SNPJ.
- AVGUST**
- 2.—Društvo Brooklynski Slovenci, št. 48 SDZ priredi piknik na prostorih Doma zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.
- 2.—S. W. O. C. local 1519 ima piknik na Štuškovi farmi.
- 16.—Pevski zbor Sloga ima piknik na Štuškovi farmi.

- 23.—Zveza slovenskih društev Najsv. Imena v Clevelandu priredi Katoliški dan na Brae Burn prostorih, 25000 Euclid Ave.
- SEPTEMBER**
- 12.—Skupna društva fare sv. Vida imajo plesno veselico v avditoriju SND.
- 19.—Društvo sv. Cirila in Metoda, št. 18 SDZ ima plesno veselico v avditoriju SND.
- 21.—Društvo sv. Ane, št. 4 SDZ plesna veselica v avditoriju SND.
- 26.—Jugoslav Camp, št. 293 WOW ima plesno veselico v avditoriju SND.
- 27.—Društvo sv. Janeza Krstnika, št. 37 ABZ priredi proslavo 40-letnice obstoja v avditoriju SND.
- OKTOBER**
- 10.—Honor Guards of SDZ, ples v avditoriju SND.
- 10.—Društvo Collinwoodske Slovenke št. 22 SDZ priredi plesno veselico v Slovenskem domu na Holmes Ave.
- 11.—Mladinska godba fare sv. Vida priredi v SND na St. Clair Ave. popoldne koncert, zvečer pa ples.
- 16.—Carniola Hive, št. 493 T. M. plesna veselica v avditoriju SND.
- 17.—Društvo Clevelandski Slovenci, št. 14 SDZ plesna veselica v avditoriju SND.
- 24.—Carniola Tent, št. 1288 T. M. plesna veselica v avditoriju SND.
- 25.—Dramski zbor Ivan Canakar, predstava in pes v avditoriju SND.
- 31.—Društvo sv. Katarine, ZSZ, plesna veselica v avditoriju SND.
- 31.—Slovenska zadružna zve-

za priredi plesno veselico v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.

NOVEMBER

- 1.—Glasbena Matica, opera in ples v avditoriju SND.
- 7.—Društvo Clairwoods, št. 40 SDZ ples v avditoriju SND.
- 8.—Društvo Kras, št. 8 SDZ praznuje 30-letnico ustanovitve v Slovenskem domu na Holmes Ave.
- 14.—Društvo Slovenec, št. 1 SDZ plesna veselica v avditoriju SND.
- 15.—Mladinski pevski zbor Črički priredi ob 4 popoldne koncert v SND na 80. cesti.
- 15.—Mladinski pevski zbor SDD na Waterloo Rd. ima prireditev v SDD na Waterloo Rd.
- 21.—Društvo sv. Ane, št. 4 SDZ plesna veselica v avditoriju SND.
- 22.—Dramski zbor Ivan Canakar predstava v avditoriju SND.
- 28.—Martha Washington, št. 38 SDZ plesna veselica v avditoriju SND.
- DECEMBER**
- 6.—Pevski zbor Slovan priredi koncert v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave., začetek ob 3:30 popoldne.
- 20.—Slovenska šola SND božičnica v avditoriju SND.
- 28.—American Jugoslav Veterans, prireditev v avditoriju SND.

Škoti z občudovanjem govore o Srbih

London, 5. maja (radio Jic) — Na londonskem radiu je te dni govoril v srbohrvaščini potnik, ki se je nedavno vrnil iz Škotske. Pripoveduje, da Škoti zelo spoštljivo in z občudovanjem govore o naši domovini in pravi:

"Tu se vsakdo spominja male in hrabre Srbije, ki je bila njihova zaveznica v prvi svetovni vojni. Tudi mi se spo-

minjamo Škotov s solunskega bojišča in njihovih sijajnih žena, ki so uredile v ozadju bojišča in povsod, kjer je bilo treba, bolnišnice. Sinoči sem govoril na nekem zborovanju v Škotski. Verjemite mi, brezmejno je njihovo spoštovanje do Srbov. Edinborough, stara škotska prestolnica, pozdravlja Srbe in trpeče srbske, hrvatske in slovenske brate. Ko sem se sprehajal mimo spomenika velikega W. Scotta, sem pomislil, da bi tudi on rad vzkliznil: 'nadajajte borbo, kajti vredno je biti svobodni!'

"Srbi, Hrvati in Slovenci, dvignite glave, bodite pripravljeni in poslušajte naročilo: Me prenačite se, počakajte na znak svojega poveljnika Draža Mihajlovića. Ne začenjajte odločilnega udarca prezdaj. In vedite — vi niste sami! Z vami je Britanija, Rusija in Amerika. Z vami so ravno štiri petine sveta.

"Svobodna Škotska vam pošilja pozdrav! Tudi mi smo z vami do konca. Vaša stvar je pravičina in pravica vedno zmaga nad zločinom!"

Hrvati udarjajo na Nemce

Časopis "Novoje Ruskoje Slovo", ki izhaja v New Yorku, je priobčil dne 27. aprila sledeči članek:

"Brzjav iz Berna sporoča, da je hrvatska uporniška vojska, ki jo poročilo omenja z imenom 'zeleni kader,' prisilila marionetskega poglavnika Pavelića, 'znamenitega' italijansko-nemškega agenta in ubijalca, da je zaprosil Nemce za povečanje okupacijske vojske v Hrvatski. Hrvatski uporniki se bojujejo blizu samoga Zagreba in pri Petrovi gori. V njihove vrste vstopajo ubežniki iz Paveličeve vojske, ki je bila organizirana za borbo proti Srbom in Jugoslovonom nasploh in proti Rusiji.

Velik del Paveličeve vojske se ni zbral v Hrvatski, temveč v Italiji, pod poveljstvom italijanskih častnikov in v italijanskih vojaških taboriščih.

Ante Pavelić razpolaga v Hrvatski z najnižjo sodrgo, ki so jo privabili z obljubljanjem visokih plač, z devolvanjem plenjenja in sprejemanja podkupni. Imenujejo se "vstaši." Ta sodrga se gnjusi hrvatskemu narodu, kot se gnjusi srbskemu narodu sodrga, ki jo zgrinjajo Nemci okrog izdajalskega generala Nedića v Srbiji. "Novoje Ruskoje Slovo" je vedno poudarjalo dobre strani hrvatskega naroda in vedno je bilo prepričano, da se italijansko-nemški načrti, da bi spravili srbski in hrvatski narod v krvava nasprotstva, ne bodo nikdar posrečili. Ta italijansko-nemška taktika je rodila uspeh ponekod v zamejstvu, zunaj Jugoslavije, kjer so zaradi tega nastala nesoglasja med Srbi in Hrvati. Uboje, ki so jih vstaši zagrešili nad Srbi in Slovenci, so poiskovali prikazati kot posledice političnih nasprotij.

Vsa ta zločinska in neresna propaganda se je sama preklapala. Hrvatski narod je ves čas bil v pasivnem odporu, kot češki, kar je bilo v skladu z njihovim položajem, istočasno pa so mnogi Hrvati, odhajali v vojsko generala Draža Mihajlovića.

Zaslepljeni s svojo lastno propagando so Nemci in Ante Pavelić skupaj s Slavkom Kvaternikom začeli poveljevat vstaško 'vojsko,' s silo priganjati vanjo širše narodne sloje in jih poditi v boj proti Draži Mihajloviću in Rusom.

Rezultat je bil tak, kakršen se je pričakovalo: Hrvati so sestavili svojo lastno uporniško vojsko, ki se bori proti Nemcem, Italijanom in Madžarom.

Srbija je v ognju četniškega gibanja, Hrvatska je zeleno karpatska, v karpatske gore so se umaknili karpatski Rusi, a Bol-

gari beže k generalu Draži Mihajloviću ali v svoje lastne planine.

Upor v Hrvatski ima silen pomen tudi za bolgarsko narodno gibanje. Boris in Nemci so vodili propagando sklicujoč se na srbsko-hrvatska nasprotja in podarjajoč, da "med Jugoslovani sploh ni soglasja." Sedaj je prišel smrtni udarec za to propagando: Jugoslovani so se združili v borbi proti Nemcem, Italijanom in Madžarom in odprli vrata bolgarskim rodoljubom, da se tudi oni pridružijo Južnemu slovanstvu in Slovanstvu.

Vstaja na Hrvatskem ima tudi važen vojaški pomen, kajti z njo so ogrožene zveze Nemcev s Srbijo in desno krilo zasedne nacistične vojske, ki se bori proti Draži Mihajloviću.

Razen tega Hrvati, namesto da bi pomagali Nemcem na ruskem bojišču, vežejo nemške divizije v Hrvatski.

Nedvomno so hrvatsko vstajo, ki je prišla nepričakovano za Nemce in za zunanji svet, pravili in organizirali Hrvati sami. Ljudje, ki jo vodijo in katerih imena navaja brzojavno poročilo, so v širokih hrvatskih narodnih slojih silno priljubljeni. Narodni kmečki pesnik Mihovil Pavlek-Miskin, načelnik kmečke zadruge Jančiković in Ljudevit Tomašić, — vsi možje velikega pomena, ki predstavljajo razpoloženje hrvatskega kmečkega stanu, ki je skoraj ves organiziran v stranki dr. Vladka Mačeka, neustrašnega hrvatskega voditelja, ki ga sedaj mučijo Nemci.

Zdi se, da je prišla balkanska spomlad, v znamenju vstaje Južnih Slovanov."

MALI OGLASI

Hvala prijateljem!

Podpisani se tem potom lepo zahvalimo vsem, ki so se ob smrti in pogrebu našega bratrance Math Kotareca izkazali kot pravi prijatelji in dobrotniki. Tako smo tudi mi pripravili vrniti vsak čas enako naklonjenost. Hvala vsem iz dna srca. — Franjo in Nickolai Kotorac in Vinko Lujanac.

Stanovanje v najem

V najem se da stanovanje 5 čednih sob, kopalnica, klet in prostor za pranje. Vprašajte na 1281½ E. 55. St.

(June 1, 3, 5)

Trgovski prostor se odda

Odda se trgovski prostor, pripraven za lepotilni salon ali kaj drugega. Nahaja se na 6528 St. Clair Ave. Pokličite EN 1217.

(128)

Stalna služba

Stalno službo d o b i knjigovodkinja za trgovino s pohištvom. Mora imeti vsaj nekoliko izkušnje v tem poslu. Vprašati je pri Norwood Appliance & Furniture, 819 E. 185. St.

(128)

Hiša naprodaj

Proda se hiša za 1 družino, 7 sob, 2 garaži, nanovo dekorirana, v jako lepem kraju, 17810 Dilliwod Rd., je sedaj prazna. Se mora prodati radi ureditve zapuščine. Cena je \$5,800, takoj \$1,200, ostalo na mala odplačila. Za več informacij pokličite

M. F. Intihar

Real Estate, Insurance
630 E. 222. St. ali
21491 Nauman Ave.
Tel. IV 2644 ali IV 0678 (131)

Hiša naprodaj

Proda se hiša na 932 E. 73. St. Vi ponudite ceno. Hiša je prazna in si jo lahko ogledate od 6 do 8 zvečer, v nedeljo pa od 2 do 6 ure popoldne.

J. Tisovec

1366 Marquette Rd.
blizu St. Clair in 55. St. (128)

Sobe se oddajo

Dve opremljeni sobi za dva postena fanta se oddasta. Zgladeno se na 563 E. 403. St. Telefon GLenville 9812.

Ameriški vojaki v Avstraliji so se na svojem pohodu ustavili v nekem naselju domaćinov. Na sliki vidimo naše vojake v pogovoru z Avstralci. To je ena prvih slik, ki kaže naše vojake v notranjosti Avstralije.

Smrtna vrata. — Pred nedavnim je nastala razstrelba v premogovniku Christopher Coal Co. v Morgantown, W. Va. Ob tej priliki je 56 premogarjev izgubilo svoje življenje. Na sliki vidimo sorodnike in družine ubitih, ki pričakujejo, da bo reševalno moštvo prineslo trupla ponesrečenecv iz rova.

RDEČA KOKARDA

ROMAN IZ VELIKE REVOLUCIJE

STANLEY WEYMAN

Kmalu ni bilo v cerkvi ničesar drugega več kakor zmešnjava in tarnanje. Pozneje sem slišal, da so moški zelo pogrešili, ko so na svojem umiku krenili skozi cerkev, zakaj če ne bi bili storili tega, bi bili nasprotni prizanesli ženskam; vsekako je resnica, da cerkev ni bila razdejana. Toda v zmedu, ki je vladala v Nimesu tisto dopoldne, ko so bili vsi cestni jarki polni krvi in duhovi vsi zbegani po nepričakovanem porazu, ni mogel nihče vedeti, kaj je bolje; zato ne daj Bog, da bi komu kaj očital.

Obci naval proti vratom, ki je nastal po teh zlih novicah, me je spet nekoliko oddaljil od Denize; toda pogumna devojka in njene bližnje sosede so ostale na mestu in so spustile bolj boječe in sebične tovarišice naprej. Tako sem imel dovolj časa, da sem se vrnil k njej. Ker si je bila potegnila oglatnico mantilje na obraz, sem se moral dotakniti njene ga komolca, da me je opazila. Ne da bi rekla besedico, se me je oklenila z rokami in vzdignila glavo; kolika sreča zame, ko sem vendar že zagledal njen obraz!

Gospa de Saint-Alais me je sprejela sicer z ledenim nasmeškom, ni pa imela več toliko odločnosti, da bi me bila zavrnila.

"Točni ste, gospod, kadar je treba izbrati zmago," je rekla z ubitim glasom.

In to je bilo vse. Ne da bi se dal oplasti, sem položil Denizi roko okoli pasu in sem krenil z njo tik za Louisem in gospo Catinotovo. Markiz je pregovoril z materjo nekaj besed in je nato prišel za nami. Pri tem se je ozrl tudi name, a se je samo nasmešnil, in ko ga je mati tiho nekaj vprašala, ji je odvrnil na glas:

"Bože moj, gospa, kaj za to? Izigrali smo svojega aduta in smo izgubili. Vstanimo izza mize!"

Markiza si je potegnila oglatnico na obraz; vzlic strahu in razburjenju se mi je zdela ta kretnja nekam zlovesča in nenadno sočutje mi je napolnilo srce. Toda zdaj ni bilo časa za mehka čustva; preganjalci so silili preganjanim za petami. Za našim hrbtom se je že oglašal topot množice in

kmalu je zaropotala po vratih toča besnih udarcev. Nehote sem se vprašal, ali bodo vzdržala tolike časa, da bomo zunanaj, in šibka oseba, ki sem jo držal okoli pasu, se je trepetala je privila k meni. Toda vrata so bila močna; brez nezgode smo stopili na beli dan, v uličico, po kateri smo naglo stekli proti hiši gospe Catinotove.

Že sem mislil, da smo rešeni. Tla so bila poldžna in videl sem, kako je mrgolel pred nami začetek izprevoda in kako so se nekateri z bleedinimi obrazi ozirali nazaj. Visoko zidovje na desni in levi je nekoliko dušilo trušč upora. Markiz in njegova mati sta bila tik za menoj, za njima pa še pešica markizevih pristašev; po tem takem smo bili na koncu izprevoda. Ozrl sem se: ulica za nami je bila še prazna. Ko sem se sklonil k Denizi, da bi ji šepnil tolažilno besedo, je zdajci nastal pred nami odboj, ki je vrgel sprednje vrste nazaj; in v tem, ko smo se mi še ustavljali, se je vzdignil v daljavi pred nami obupen krik — o, da ne bi nikoli več slišal take strašne mešanice ječanja in poblazelega vpitja! Nekateri so se delali na vse kriplje, da bi se vrnili k cerkvi, drugi pa, ki še niso vedeli, za kaj gre, so silili dalje; kdor je padel med tem pananjem, je bil takoj poteptan. Nekaj trenutkov je vladala po vsej tesni uličici brezumna zmešnjava.

Tudi jaz, ki sem pazil samo na to, da očuvam Denizo, nisem takoj razumel, kaj se godi. Moja prva misel je bila, da so ženske — saj jih je bilo troje na enega moža — ponorele ali pa se vdajajo sebični, podli strahopetnosti. A kmalu, prekmalu sem videl, da je bil njihov strah utemeljen! Izza sprednjih vrst je planil proti nam val divjega grohotu in nad glavami, ki so me ločile od hiše gospe Catinotove, se je mahoma vzdignila šuma štrlečih sulic. Spoznal sem, da so nam kalvinisti prestrigli pot!

Zdaj ni bilo več misliti na kak umik; bili smo obkoljeni. Iz soteske vsokih zidov, ki jih nismo mogli preplezati, je bil edini izhod skozi hišo gospe Catinotove, in ta je bila zasedena... Pred nami in za nami so štrlele naperjene sulice!

Še dandanašnji se časih v snu zgrozim nad tem prizorom. V duhu še vidim žarko sonce, kako je sijalo na naše blede obraze, spačene od strahu; ženske vidim, kako so padale na kolena in vile roke, in druge, kako so vpile in molile kakor iz uma, in tretje, kako so se obešale moškimi okoli vratov; in zmagovalce slišim, kako so s satanskim grohotom klicali moškimi, naj se pokažejo, ter obsipali ženske z umazanimi žalitvami. Nimes, starodavno mesto državljanskih bojev, leglo več ko stotine borb brez prizanašanja — niti Nimes še ni bil videl bolj okrutnega in bolj peklenskega prizora.

V presenečenju in smrtni grozi, ki sta tako nenadoma izpodrinili v meni zavest odrešenja, sem še tesneje stisnil Denizo k sebi ter skril njen obrazek na svojih prsih, da ne bi videla, med tem ko sem se jaz naslonil na zid in zaječal od strašne misli na to, kar se je bližalo. O Bog, sem si dejal, kaj bo z ženskami!... Da, so okolnosti, ko bi dal človek vse, kar ima, da ne bi bilo na svetu nobene ženske ali da vsaj sam ne bi ljubil nobene!

Saint-Alais je bil prvi, ki se

mu je vrnila prisotnost duha. Porinil je mater nazaj, pomahal sovražnikom, ki so stali pred vrati cerkve, komaj trideset korakov od nas, z belo rutico, ter jih jel zaklinjati, naj puste ženske dalje. Ko ga niso uslišali, jih je celo izzival in proval s strahopetci, češ da se ne upajo lotiti nasprotnikov, ki bi imeli svobodne roke in se jim ne bi bilo treba ozirati na občutljivost šibkega spola.

Toda oni so mu odgovarjali samo s porogom, grožnjami in divjim grohotom:

"Ne, ne, gospod pop!" so kričali. "Le bliže, le bliže, da vas pogostimo z ostrim železom. V tem primeru se utegne zgoditi, da prizanesemo ženskam. A niti to ni gotovo!"

"Lopovi! Strahopetci!" jim je zabrusil.

"Doli izdajalec! Doli popje!" so zarjaveli nasprotniki. "Na plan, gospoda, na plan, če ne pridemo po vas in vas potegnemo vašim ženskam izpod kril!"

Neizrekljiva besnost se je zablistala v markizevem pogledu. Nato je stopil iz njihovih vrst neznan mož ter jim mahnil, češ, naj utihnejo.

"Pozor!" je viknil ta človek, orjak z dolgimi črnimi lasmi, ki so mu padali po blelih licih. "Tri minute časa vam damo, da se ponudite našim sulicam. Če to storite, lahko gredo vaše ženske svojo pot. Če se boste pa skrivali za njimi, tedaj bomo streljali v gnečo in njihova kri naj pade na vaše glave!"

Saint-Alais je obnemel. Naposled je vzkričnil z glasom polnim groze:

"Njim na obeh nas hočete pobiti?"

"Ali pa pod njihovimi krili, kakor vam je ljubše!" je odvrnil krvolik ob grmovitem smehu svojih tovarišev. "Odločite se brzo!" je nadaljeval, vihteč kratko sulico nad glavo. "Tri minute po uri na zvoniku. Pokažite se, ali pa bomo streljali v kup. To bo mesa, gospoda!"

Saint-Alais me je srepo pogledal; njegov obraz je bil blede kakor smrt. Hotel je nekaj reči, a glas mu je obtičal v grlu.

O tem, kar se je godilo nato, ne vem kaj povedati. Spominjam se le tega, da nas je stala v bleščeči solnčni pripek dvajsetorica moških in kakih petdeset žensk, pomešanih na prostoru, ki je meril komaj dvajset vatlov v dolžino. Vzdihni so se trgali možem iz prsi; tisti, ki so držali v naročjih

VSE KARKOLI

se potrebuje od zobozdravnika, bodisi izvlačenje zob, puljenje zob in enako lahko dobite v vaše polno zadovoljstvo pri dr. Zupniku, ne da bi zgubili pri tem dosti časa. Vse delo je narajeno, kadar vam čas dopušča. Uradni naslov:

DR. J. V. ZUPNIK

6131 St. Clair Ave.

vhod na 62. cesti, Knausovo polopje. (May 28, June 1)

ženske — in takih ni bilo malo — so se naslanjali na zid, trudeč se, da bi jih utolažili ali se vsaj odtrgali od njih. Eden izmed naših je preklinjal podlež, ki so nas hoteli poklati, ter jim žugal s pestmi; drugi so poljubljali blede in polnezvestne glave, ki so jim slonela na prsih, zakaj, Bogu bodi hvala, polovica žensk je bila že omedlela. Spet drugi, med njimi tudi Saint-Alais, so se v nemem brezupju spogledali z enako brezupnimi očmi svojih tovarišev ali pa stiskali roke svojih prijateljev in se ozirali v brezčutno jasnino neba, kakor bi jo prosili pomoči. Kaj sem dejal jaz, ne vem; le toliko vem, da sem zrl Denizi v oči, s pogledom, ki ga ni bilo konca ne kraja. In še to vem, da njene oči v tisti strašni minuti slovesa niso več tajile ljubezni, ki jo je čutila do mene...

Nekdo se je dotaknil moje roke. Bil je markiz de Saint-Alais. Mislil, ali bolje, vem — zakaj čital sem to v njegovih očeh — da se je hotel spraviti z menoj. Toda ko sem ga pogledal — nemara ga je tudi presunil pogled na sestrin molčeči obup — se je premislil. Ko je črnelasi velikan zavpil: "Prva minuta je minila!" in so njegovi tovariši krvičeljno zahrneli, je gospod markiz dvignil roko.

"Postojte!" je kričnil s svojim nekdanjim oblastnim glasom. "Stojte. Tu je nekdo, ki ni naš človek. On naj se loči od nas in naj odide prvi." Tako govoreč je pokazal name.

"Prišežem vam, da nima z nami ničesar skupnega."

Divje tuljenje mu je zadonelo v odgovor. Nato je orjak bogokletno izrekel svete besede:

"Kdor ni z menoj, je zoper mene."

Vsa divja tolpa se je zagrohotala njegovi duhovitosti.

Nočem, da bi me kdo hvalil zaradi tega, kar sem storil v tistem trenutku. So minute, ko človek ne ve, kaj dela — ne glede na to, da naši nasprotniki za nič ne bi bili poslušali markizeve prošnje. Tresoč se od gneva sem zabrusil orjaku z njegovim lastnimi besedami: "Tudi jaz sem zoper vas!" sem zakričal. "Rajši poginem tukaj z njimi vred, nego da bi živel z vami, ki oskrunjate zemljo s tem, da hodite po njej, in onečiščujete zrak, ko ga diha-te! Peklenški..."

A tisti mah sem umolknil, zakaj moj sosed, še čisto mlad dečko, baš tisti, ki jih je preje psoval, se je v brezumni neučakanosti zaletel naprej in se vrgel v naperjene sulice. Pol tucata ostrin se je vprico nas vseh zadržlo v njegove prsi; s strahovitim vzkrikom je dvignil roke proti nebu in odletel mrtev in ves krvav nazaj proti stranskemu zidu.

Nehote sem bil zagrnil Denizi obraz, da ne bi videla. In prav sem storil; zakaj v naslednjem trenutku so se zverli v človeški podobi usmiliti naših muk in udarile po nas. Vi-

del sem markiza de Saint-Alais, kako je pahnil svojo mater nazaj in se zagnal proti sulicam. Jaz sem potisnil Denizo, ne za njene objeme in prošnje, v kotiček zidu in ubil s Promentovim samokresom prvega, ki je prišel do mene, nato za drugim strelom drugega, naravnost v obraz, tako pijan od besnosti, da nisem čutil nikakega strahu. Tretji mi je predrl ramo s sulico in me podrl na tla; še trenutek sem videl nebo, na katerem se je črno odražal njegov zverski obraz; nato sem zatisnil oči, pričakujoč smrtnega sunka.

A smrtnega sunka ni bilo. Čutil sem, kako je palo name nekaj težkega in kako je drlo preko mene na stotine nog v tistem strašnem klanju, ko so trgali moše iz objema njihovih žena ter jih pekali ob zid, ne menč se za njihovo vpitje, in jih pobijali brez usmiljenja; v peklju, kjer so se godila strahodejstva, ki se jih pero ne upa zapisati!

XXV.

Preko grobov.

Bogu bodi hvala, da nisem videl dosti več, nego sem pravkar povedal. Kakih dvajset morilcev se je v svojem diru spotaknilo nad menoj in palo; teptali so me z nogami, udarcev in sunkov sem čutil brez števila in tuja kri je curkoma lila po meni. Slišal sem še krike umirajočih mož, presunljive krike žensk, od katerih mi je ledenel mozeg in zastajal dih v prsih, brezumen smeh in grohot, skratka glasove, ki jim menda niti pekel ne pozna enakih. Toda vstati je pomenilo v mojem položaju takojšnjo smrt in moja nedavna togotja je bila izčrpana; nepremi-

Prijatelj's Pharmacy

SLOVENSKA LEKARNA

Prescription Specialists

Vogel St. Clair Ave. in E. 68th

ENDicott 4212

WIDGOY'S PHOTO STUDIO

485 East 152nd St.

Se priporočamo za izdelavo vseh vrst slik po zmerni ceni. Odprto ob nedeljah

Preizkušena zdravila proti glavobolu

MANDEL DRUG STORE

1. Ustavi glavobol
2. Uredi želodec
3. Ojači živce
4. Odpomoč ženskemu zdravju

CENA 50¢

Mandel's Headache Tabs

SLOVENSKA LEKARNA

15702 Waterloo Rd.

CLEVELAND, O.

Pošljamo tudi po pošti

čno sem obležal na tleh, zakaj vsak poizkus odpora je bil brezupen.

Nazadnje sem že mislil, da je prišla moja poslednja ura. Nekdo je surovo potegnil z mene truplo, ki je tiščalo name in me zadrževalo; spet sem uzrl svetlobo in neki glas je živahno vzkliknil:

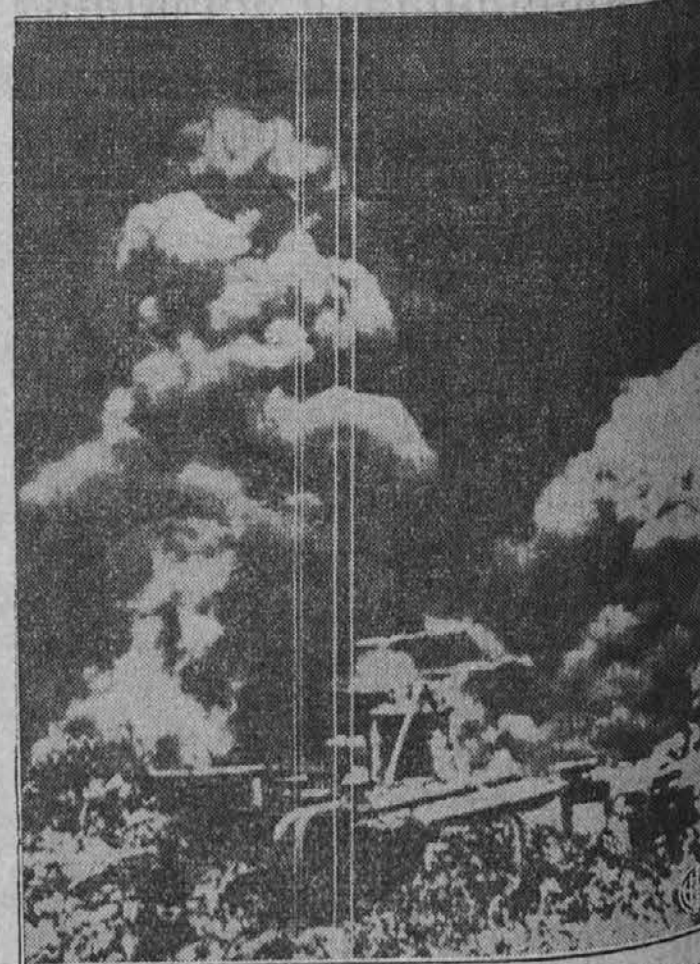
"Evo še enega! Živ je!"

Spravil sem se na noge, ka-

kor sem vedel in znal, v smrti nem prizadevanju, da bi umrl, ki je bil vzkliknil, mi je bil znan, poleg njega sem zagledal Butona, za katerim je stal de Geol; razen njiju dveh sem del še veliko drugih obrazov, so vsi upirali poglede vame. Toda v svojo rešitev še nisem mogel verjeti. (Dalje prihodnjik.)

Predno je ta ameriški vojak dospel v Avstralijo, si je hotel ogledati tudi nekaj sveta. Svoje misli je izrazil z napisom na svoji vreči. Kakor nam je že znano je Strie Sam poslal nekaj naših bombnikov nad Tokijo, da se malo "omehča" japonske butice in da se jih pripravi na prihod Amerikancev.

Oblaki dima in velike množine zemlje so zletele v zrak, ko so bili razdejani oljni vreli in naprave v Burma oljni poljih predno so tja dospeli Japonci.

ŽENINI IN NEVESTE!

Naša slovenska unijska tiskarna vam tiska krasna poročna vabila po jako zmerni ceni. Pridite k nam in si izberite vzorec papirja in črk.

Ameriška Domovina

6117 St. Clair Ave.

HEnderson 0628

Preskrbite si od vaših trgovcev brezplačne listke za peti.

EUCLID COMMUNITY DAY

v sredo 3. junija

Na programu je razvedrilna zabava za to, v vojnem delu zaposleno naselbino.

Ne prezrite Dwightove nove restavracije v Euclid Beachu. Pomnite — številni obiski Euclid Beacha bodo v zabavo to poletje.

V BLAG SPOMIN

TRETJE OBLETNICE SMRTI LJUB-LJENEGA IN NIKDAR POZABLENEGA SOPROGA IN OČETA, SINA IN BRATA

Louis Strnad

ki ga je Bog tako nepričakovano poklical k sebi dne 1. junija, 1939.

Zaljubljeni ostali:

AMELIA STRNAD, soproga.
LOUIS IN ANTHONY, sinova.
MATT, BRATJE, SESTRE in drugi
SORODNIKI.

Cleveland, O., 1. junija, 1942.